

14. Uchebnyy plan srednego special'nogo uchebnogo zavedeniya po special'nosti 1612 «Morskoe sudovozhdenie» (dlya morskogo flota), utverzhdenyy Ministerstvom vysshego i srednego special'nogo obrazovaniya SSSR # D-10-22 [The curriculum of the secondary special educational institution in the specialty 1612 «Naval Navigation» (for the navy), approved by the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the USSR # D-10-22]. (1975). Moskva. [in Russian].
15. Uchebnyy plan srednego special'nogo uchebnogo zavedeniya po special'nosti 1612 «Morskoe sudovozhdenie» (dlya morskogo flota), utverzhdenyy Ministerstvom vysshego i srednego special'nogo obrazovaniya SSSR # M-8-22 [The curriculum of the secondary special educational institution in the specialty 1612 «Naval Navigation» (for the navy), approved by the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the USSR # M-8-22]. (1977). Moskva. [in Russian].

Penza I. V. Intensification of the development of socio-cultural component of future navigators' education

The article is devoted to the research of intensification of development of socio-cultural component of future navigators' education (1975-1990). A number of regulatory documents is analyzed, which outline strategies for improving the quality of education. The characteristic features and purpose of reforms in the studied years are described, as well as their impact on the transformation of the socio-cultural component. Requirements for teaching of social and humanitarian disciplines, as such, that realize the socio-cultural component of the education of future navigators, are considered. These include: improving the efficiency and quality of the educational process; improving the system of Marxist-Leninist education of the teachers themselves; developing cadets' in the process of learning active life positions and the need to supplement their own knowledge independently. The materials of the State Archive of Kherson Region were used in the study, namely: curricula, protocols of meetings of cycle commissions, pedagogical council of Kherson Maritime School named after Lieutenant Schmidt.

On the basis of the conducted research, it was concluded that the intensification of the development of socio-cultural component of the education of future navigators in the period 1975-1990 was due to the need of the existing society and the political upper hand in forming a citizen with high principles of communist morality. Curricula, plans, scenarios for educational activities were drafted on the basis of orders, decrees, government letters, and the CPSU. Their ideological and political ideas were embodied in education through changes in the requirements for the disciplines of the social and humanitarian cycle and educational activities.

Key words: intensification, development, socio-cultural component, education, future navigator, social and humanitarian, resolution, curriculum.

УДК 378.011.3-051:373.3

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.23>

Пінчук І. О.

ПРАКТИКО ЗОРІЄНТОВАНЕ ІНТЕРАКТИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Описано особливості й основні підходи до створення ефективного практико зорієнтованого інтерактивного освітнього середовища закладу вищої освіти як необхідної умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Розрізнено поняття освітнього простору й освітнього середовища, подано авторське трактування дефініції «практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище». Доведено, що правильно організоване освітнє середовище, орієнтоване на розвиток особистості, є платформою для практичної реалізації культурологічного, системного, синергетичного, аксіологічного, гуманістичного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного, комунікативно-діяльнісного та інтегративного сучасних підходів до організації освітнього процесу. Воно спроможне забезпечити підвищення якості освіти майбутніх учителів початкової школи. У дослідженні зазначено педагогічні умови, що передбачають відбір та імплементацію таких інтерактивних технологій навчання в освітньому середовищі, що забезпечують досягнення студентами необхідного рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Обґрунтовано, що створення інтерактивного іншомовного освітнього середовища забезпечує організацію діалогічної взаємодії професорсько-викладацького складу та студентів, що сприяє пошуку творчих інновацій, утвердженню пріоритетів академічної доброчесності, дотримання наукової та педагогічної етики та розуміння себе та оточення. Визначено, що практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище – це система заходів і впливів на сферу особистісно-професійного зростання, життєдіяльності майбутнього фахівця за допомогою взаємодії інформаційного, пізнавального, психологічного, педагогічного накопичення компонентів іншомовної комунікативної компетентності, що сприяють активному розвитку особистості, формуванню її здатності до іншомовної професійно зорієнтованої комунікації в полікультурному суспільстві.

Ключові слова: освітнє середовище, практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище, майбутні вчителі початкової школи.

Створення освітнього простору, сприятливого для професійного становлення майбутніх учителів, готових працювати в Новій українській школі, є нагальною потребою часу. На часі раціональне проектування, моделювання зазначеного середовища та наповнення з урахуванням потреб сьогодення, специфіки

контингенту студентів, наявної матеріально-технічної бази університету та інших чинників дасть змогу майбутнім учителям початкової школи оволодіти іноземною мовою на рівні необхідному й достатньому для реалізації сучасних професійних вимог.

Правильно організоване предметне середовище, орієнтоване на розвиток особистості, є платформою для практичної реалізації культурологічного, системного, синергетичного, аксіологічного, гуманістичного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного, комунікативно-діяльнісного та інтегративного сучасних підходів до організації освітнього процесу. Освітнє середовище спроможне забезпечити підвищення якості освіти, оскільки є матеріальною базою для впровадження педагогічних інновацій, зростання й вдосконалення педагогічної майстерності вчителя [6, с. 31].

Аналіз науково-методичних джерел дозволив з'ясувати, що сучасні дослідники розмежують поняття «освітній простір» і «освітнє середовище». Поняття «освітній простір» з'явилося завдяки глобалізаційним процесам, що охопили всі сторони суспільного життя, зокрема й освіту. Так, Н. Касярум [2] підкреслює існування різноманітних тенденцій у численних дослідженнях проблеми освітнього простору: вивчення окремих підпросторів, визначення сутності полікультурного освітнього простору, освітнього простору як комунікативної системи тощо.

У сучасній науці під освітнім простором розуміють просторово-часове поле функціонування і розвитку системи освіти – відкритої й активної соціальної сфери, в якій панує ідеологія формування особистості з урахуванням умов зовнішнього середовища, потреб соціальних замовників (і самої особи), реалізують освітні послуги установ освіти й організацій, що забезпечують володіння освітнім, виховним і розвивальним потенціалом [6, с. 32]. У структурі освітнього простору особливого значення дослідники надають одному із його компонентів – середовищу [4].

Феномен освітнього середовища досліджували як зарубіжні вчені (С. Бондаревська, Дж. Гібсон, В. Серіков, В. Козирев, В. Панов, В. Ясвін), так і вітчизняні дослідники (Г. Бал, І. Бех, В. Вербицький, І. Єрмаков, І. Карабаєва, К. Крутій, О. Савченко, Т. Франчук, А. Цимбалару, К. Шевченко та ін.).

Ключовими в контексті нашого дослідження є бачення освітньо-розвивального (розвивального освітнього) середовища як системи умов і впливів, що сприяють активному розвитку, навчанню, вихованню особистості, формуванню її здатності до самостійної діяльності, вмінню пристосовуватися до змін (І. Карабаєва, К. Крутій, О. Савченко), а також як сферу особистісного зростання, життєдіяльності людини, взаємодії інформаційного, пізнавального, психологічного, педагогічного накопичення знань, що забезпечує цілеспрямований розвиток особистості (О. Писарчук, В. Шулдик, К. Шевченко, А. Цимбалару).

Метою статті є трактування, встановлення особливостей і основних підходів до створення ефективного практико-зорієнтованого інтерактивного освітнього середовища закладу вищої освіти як необхідної умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

На нашу думку, ефективним освітнім середовищем є «обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей» [10, с.243], й педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи під час навчання в педагогічному закладі вищої освіти.

У контексті нашого дослідження педагогічні умови передбачають відбір та імплементацію таких інтерактивних технологій навчання в освітньому середовищі, що забезпечують досягнення студентами необхідного рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності.

Накопичений досвід застосування технологій інтерактивного навчання в процесі вивчення іноземної мови переконливо доводить про підвищення рівня інтенсифікації та оптимізації освітнього процесу. Це дозволяє студентам ґрунтовно аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до її засвоєння, зробити процес засвоєння та застосування знань більш доступним; поглиблювати розуміння освітнього матеріалу завдяки інформаційному обміну між партнерами в ході освітнього процесу. Зазначене середовище сприяє формуванню власної думки, правильному її висловлюванню, вмінню доводити свою думку, аргументувати й дискутувати; навчитися слухати інших, поважати альтернативні думки; моделювати й розв'язувати пізнавальні, професійні, життєві та соціальні ситуації, збагачуючи таким чином власний досвід; учитися будувати конструктивні відносини в колективі, визначати своє місце в ньому, уникати конфліктів, шукати компроміси, прагнути до діалогу; розвивати навички проектної діяльності, самостійної пошукової або дослідної роботи [7, с. 91].

Сучасні реалії висувають особливі вимоги до створення інтерактивного іншомовного освітнього середовища, а саме – забезпечення об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного функціонування освіти. Це система впливів і умов формування компетентностей особистості та фахівця, а також можливостей для розвитку, що містяться в соціальному й просторово-предметному оточенні. В. Усатенко [11] окреслює освітнє середовище як систему умов існування, формування та діяльності особистості в процесі засвоєння нею певної системи наукових знань, практичних умінь і навичок, а також умов виховання і навчання особистості [11, с. 234].

Створення інтерактивного іншомовного освітнього середовища забезпечує організацію діалогічної взаємодії професорсько-викладацького складу та студентів, що сприяє пошуку творчих інновацій, утвердженню пріоритетів академічної доброчесності, дотримання наукової та педагогічної етики та розуміння себе

та оточення, а також структурування освітнього процесу на визнаній педагогом і студентами солідарній основі; виконання викладачами ролі посередника, консультанта, джерела знань, метою якого є створення для студентів реальних можливостей вибору пізнавальних альтернатив і самореалізації у формі, що відповідає рівневі розвитку кожного з них [8, с. 72].

Розвивальний компонент освітнього середовища уможливило створення емоційно-мотиваційного механізму надання ініціативи майбутнім учителям початкової школи в науково-пошуковій та пізнавальній діяльності; здійснення освітнього процесу в умовах творчої взаємодії та співпраці в системі «студент – викладач», в якій студент виступає в ролі суб'єкта діяльності, а викладач – сприяє розвитку в студентів навичок дослідження, вміння самостійно визначати та розв'язувати дослідницькі завдання.

На думку Л. Ліщинської [5], процес створення інтерактивного іншомовного освітнього середовища передбачає формування електронного освітнього середовища закладів вищої освіти України та відбуваються шляхом: інформатизації діяльності окремих структурних підрозділів ЗВО, зокрема кафедр, бібліотек та ін.; автоматизації процесів освітньої діяльності; формування нового освітнього простору інтерактивного навчання; застосування елементів електронного навчання; надання здобувачам вищої освіти широкого доступу до локальних сервісів ЗВО тощо. Крім того, останнім часом у закладів вищої освіти ширшого розповсюдження набула технологія електронної освіти (e-learning), яка базується на застосуванні hi-tech, зокрема яка включає: методику мультимедійного on-line і off-line навчання; навчально-методичне забезпечення освітнього процесу інформацією на електронних носіях, засобами on-line користування; використання аудіо– і відеосупроводу в освітній діяльності; поступове формування інноваційного середовища отримання знань. Тобто, комплексне оновлення всієї системи інформаційного забезпечення закладів вищої освіти дозволить модернізувати вищу освіту шляхом переходу до принципів і форм відкритої освітньої комунікації, що ґрунтується на забезпеченні гнучкого доступу до освіти.

Процес створення й імплементації інтерактивного іншомовного освітнього середовища потребує вирішення таких питань: регламентації в закладах вищої освіти освітнього процесу щодо визначення тем, блоків дисциплін шляхом застосування активних освітніх комунікацій, взаємному обміну інформацією між здобувачами й викладачами, здобувачами та елементами спеціалізованого інформаційного середовища; максимального доступу до інформації про заклади вищої освіти, його підрозділів, об'єктів й інформаційних ресурсів; створення електронних навчально-методичних комплексів. Практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище має забезпечуватися створенням сучасних електронних навчально-методичних посібників, інших навчально-методичних видань; стимулюванням розроблення нових навчальних завдань, що виконуються в режимі on-line; а також перетворенням мережі на комунікаційну платформу, забезпеченням можливості спілкуватися за допомогою будь-якого пристрою й будь-якого каналу зв'язку в мережевому спеціалізованому технологічному середовищі, що є основою для конвергенції даних, голосу, відео– та мобільних комунікацій в єдиній безпечній інтегрованій архітектурі; крос-медійні комунікації (інформаційний сервіс розподілу інформації за допомогою ЗМІ).

Ефективна результативність й інформативність забезпечення освітніх потреб здобувачів у сучасних технологіях навчання досягаються через консолідацію всіх учасників освітньої діяльності з формування інтерактивного іншомовного освітнього середовища [5].

Сьогодні існує різноманітна кількість сервісів для інтерактивної взаємодії між учасниками освітнього процесу, що можна використовувати з будь-якого пристрою, підключеного до мережі Інтернет, наприклад комп'ютера, планшета або смартфона для створення освітніх ресурсів, наприклад: kubbu.com, puzzlecup.com, hotpotatoes.org, LearningApps.org [9].

Зупинимося детальніше на одному з них. Сервіс *LearningApps* (<http://learningapps.org/>) – це сервіс Web 2.0 для підтримки процесів навчання та викладання за допомогою невеликих інтерактивних модулів. Ці модулі можуть використовуватися безпосередньо як навчальні ресурси або для самостійної роботи, так і для самооцінювання студентів. Під час заняття студенти мають можливість створити власні інтерактивні вправи використовуючи різноманітні шаблони, такі як: вікторини з вибором правильної відповіді, вправа на правильне заповнення пропусків, кросворди, вправи на встановлення відповідностей, тощо. Завдяки інтерактивній формі процес засвоєння нових знань можна здійснювати в ігровій формі, що підвищує мотивацію студентів до навчання за рахунок ефективного способу подання нової інформації та допомагає закріпити матеріал під час лекційного заняття. В середовищі пропонуються також шаблони для створення вікторин двох видів: з однією правильною відповіддю та з множинним вибором відповіддю. В обох шаблонах є можливість вставки мультимедійного контенту: зображення, аудіоматеріалів та відеоматеріалів.

В умовах інтерактивного іншомовного середовища створюються сприятливі умови розвитку в студентів передусім таких умінь, як аналіз, порівняння, виділення головного, а також критичне мислення та здатність приймати оптимальне рішення у певній ситуації.

Щодо можливостей, що надає інтерактивний додаток для освітньої діяльності, можна зазначити такі: інструмент формувального оцінювання (підтримує навчання та самостійність студента); зручна оболонка для організації різних конкурсних заходів; активізація пізнавальної діяльності студентів; середовище для створення та редагування завдань в режимі он-лайн, використовуючи різні шаблони; можливість створення акаунта для студентів (викладач може створювати групу зі студентів, для якої буде «збирати» вправи

та завдання й запрошувати до спільної роботи); бібліотеки готових вправ, що легко вбудовується у блоги й сайти. Все вище зазначене є можливим у процесі використання в режимі роботи офф-лайн [9].

Створені інтерактивні вправи у сервісі learningapps.org, а саме дидактичні матеріали, можна використовувати як у процесі проведення практичних занять у вигляді інтерактиву, так і для проведення квестів та ігор. Їх можна застосовувати як наочний матеріал у процесі вивчення нового матеріалу або для його закріплення, так і з контрольною метою.

Висновки. Таким чином, практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище є однією з необхідних умов набуття професійних здатностей і компетентностей здобувачів вищої освіти, розвитку творчої активності, цілеспрямованого підвищення рівня іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи. На нашу думку, практико зорієнтоване інтерактивне освітнє середовище – це система заходів і впливів на сферу особистісно-професійного зростання, життєдіяльності майбутнього фахівця за допомогою взаємодії інформаційного, пізнавального, психологічного, педагогічного накопичення компонентів іншомовної комунікативної компетентності, що сприяють активному розвитку особистості, формуванню її здатності до іншомовної професійно зорієнтованої комунікації в полікультурному суспільстві. У роботі було запропоновано основні підходи до створення ефективного іншомовного інтерактивного освітнього простору педагогічного закладу вищої освіти: активне впровадження та використання електронних освітніх та навчально-методичних засобів; забезпечення багатосторонніх та багатоканальних комунікацій, інтерактивності, інтегрованості та оперативності закладів вищої освіти завдяки застосуванню новітніх інформаційних технологій.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в детальному вивченні навчально-методичного супроводу реалізації системи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Використана література:

1. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Касярум Н. В. Освітній простір як характеристика сучасної системи освіти. Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку. 2008. Вип. № 1. URL: http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n1_2008_st_2/ISSN2075-146X
3. Кремень В. Утвердження особистості людини, суспільне єднання й патріотизм – ціннісні орієнтири сучасного глобалізованого світу. *Рідна школа*. 2017. № 5–6. С. 3–6.
4. Кривых С. В. Соотношение понятий «среда» и «пространство» в социокультурном и образовательном аспектах. Мир науки, культуры и образования. 2011. URL: [http://portalus.ru\(c\)](http://portalus.ru(c))
5. Ліщинська Л. Б. Особливості і перспективи розвитку інтерактивного освітнього простору ЗВО. *Інтерактивний освітній простір ЗВО*: матеріали міжвузівського науково-практичного вебінару (м. Вінниця, 23 березня 2018 р.). Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2018. С. 21-24
6. Наконечна Г., Низковська О., Ночвінова О. Нормативні засади проектування розвивального предметного середовища навчальних кабінетів початкової школи. *Рідна школа*. 2018. № 5–8. С. 31–37.
7. Олексін Ю. П., Якубовська С. С. Застосування елементів освіти дорослих у професійній підготовці магістрів. *Молодий вчений*. 2017. № 5.1 (45.1). С. 88–92.
8. Павко А. І., Курило Л. Ф. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищої школи в контексті тенденцій розвитку сучасної університетської освіти. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2016. Вип. 2 (4). С. 71–73.
9. Сабліна М. А. Інтерактивне середовище LearningApps як інструмент викладу теоретичного матеріалу в процесі фахової підготовки студентів. *Відкрите освітнє середовище сучасного університету*. 2017. № 3. С. 288–294.
10. Словник-довідник із професійної педагогіки / авт.-упоряд. А. В. Семенова. Одеса: Пальміра, 2006. 272 с.
11. Усатенко В. М. Управління розвитком організаційної культури загальноосвітнього навчального закладу як фактор ефективного освітнього середовища. *Наукові записки Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2016. № 133. С. 233–236.

References:

1. Kremen, V. H. (Ed.) (2008). *Entsyklopediya osvity*. [Encyclopedia of Education]. Kyiv: Yurinkom Inter. 1040 p. [in Ukrainian].
2. Kasyarum, N. V. (2008). Osvitniy prostir yak kharakterystyka suchasnoyi systemy osvity. *Pedahohichna nauka: istoriya, teoriya, praktyka, tendentsiyi rozvytku*. [Educational space as a characteristic of the modern education system. *Pedagogical science: history, theory, practice, development trends*]. № 1. Retrieved from URL: http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n1_2008_st_2/ISSN2075-146X [in Ukrainian].
3. Kremen, V. (2017). Utverdzhennia osobystosti liudyny, suspilne yednannia y patriotyzm – tsinnisni oriientyry suchasnoho hlobalizovanoho svitu. *Ridna shkola*. [Personality assertion, social cohesion and patriotism are the values of modern globalized world. *Native school*]. 5–6. pp. 3–6. [in Ukrainian].
4. Krivyyih, S. V. (2011). Sootnoshenie ponyatiy «sreda» i «prostranstvo» v sotsiokulturnom i obrazovatelnom aspektah. *Mir nauki, kultury i obrazovaniya*. [The relation between the concepts of “environment” and “space” in socio-cultural and educational aspects. *The world of science, culture and education*]. URL: [http://portalus.ru\(c\)](http://portalus.ru(c)) [in Russian].
5. Lishchynska, L. B. (2018, March). Osoblyvosti i perspektyvy rozvytku interaktyvnoho osvitnoho prostoru ZVO. *Interaktyvnyi osvitniy prostir ZVO: materialy mizhvuzivskoho naukovo-praktychnoho vebinaru*. [Features and prospects of developing the interactive educational space in higher education establishments. *Higher education establishments' Interactive Educational Space: materials of the Inter-University Scientific and Practical Webinar*] Vinnytsia: VTEI KNTEU. pp. 21-24 [in Ukrainian].
6. Nakonechna, H., Nyzkovska, O., Nochvinova, O. (2018). Normatyvni zasady proektuvannia rozvyvalnoho predmetnoho seredovyscha navchalnykh kabinetiv pochatkovoї shkoly. *Ridna shkola*. [Regulatory principles of designing the development of the subject environment of primary school study rooms. *Native school*]. 5–8. pp. 31–37. [in Ukrainian].

7. Oleksin, Yu. P., Yakubovska, S. S. (2017). Zastosuvannya elementiv osvity doroslykh u profesiinii pidhotovtsi mahistriv. *Molodyi vchenyi*. [Application of elements of adult education in master's training. Young scientist]. 5.1 (45.1). pp. 88–92. [in Ukrainian].
8. Pavko, A. I., Kurylo, L. F. (2016). Profesiino-pedahohichna kompetentnist vykladacha vshchoi shkoly v konteksti tendentsii rozvytku suchasnoi universytetskoï osvity. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu*. [Professional and pedagogical competence of a teacher of higher education in the context of trends in the developing the modern university education. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*]. 2 (4). Spp. 71–73. [in Ukrainian].
9. Sablina, M. A. (2017). Interaktyvne seredovyshe LearningApps yak instrument vykladu teoretychnoho materialu v protsesi fakhovoi pidhotovky studentiv. *Vidkryte osvितnie seredovyshe suchasnoho universytetu*. [LearningApps interactive environment as a means of teaching theoretical material in the process of students' professional training. *Open educational environment of the modern university*]. 3. pp. 288–294. [in Ukrainian].
10. Semenova, A. V. (Ed). (2006) *Slovnnyk-dovidnyk iz profesiinoï pedahohiky*. [Vocabulary reference book on professional pedagogy]. Odesa: Palmira. 272 p. [in Ukrainian].
11. Usatenko, V. M. (2016). Upravlinnia rozvytkom orhanizatsiinoï kultury zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu yak faktor efektyvnoho osvitnoho seredovyscha. *Naukovi zapysky Tsentralno-ukrainskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka*. [Management of developing organizational culture of a comprehensive educational institution as a factor of effective educational environment. *Scientific notes of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko*]. 133. pp. 233–236. [in Ukrainian].

Pinchuk I. O. Practically oriented interactive environment as a condition of forming future primary school teachers' foreign language communicative competence

In the article the features and main approaches to the creating an effective, practically oriented, interactive educational environment of a higher education institution as a necessary condition for the formation of intending primary school teachers' foreign language communicative competence are described. The concepts of educational space and educational environment are distinguished, the author's interpretation of the definition of "practically oriented interactive educational environment" is presented. It is proved that a properly organized educational environment, focused on the developing the individual, is a platform for the practical implementation of cultural, systemic, synergistic, axiological, humanistic, personality-oriented, competent, communicative-activity and integrative modern approaches of education process organizing. It can improve intending primary school teachers' education quality. The study deals with the pedagogical conditions that provide for the selection and implementation of such interactive learning technologies in the educational environment that ensure that students achieve the required level of foreign language communication skills. It is substantiated that creation of an interactive foreign language educational environment provides for the organization of dialogic interaction between the teaching staff and students, which promotes the search for creative innovations, affirmation of the priorities of academic integrity, adherence to scientific and pedagogical ethics and understanding of oneself and environment. It is determined that a practically oriented interactive educational environment is a system of measures and influences on the sphere of personal and professional growth, life activity of the intending specialist through the interaction of information, cognitive, psychological, pedagogical accumulation of components of foreign language communicative competence, that help to develop a personality, to form foreign language professionally oriented communication in a multicultural society.

Key words: *educational environment, practically oriented interactive educational environment, future primary school teachers.*

УДК 378.016:[614.8+331.45]

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.24>

Пліско Ю. В., Ганій В.

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ОБЖД ТА ОП»
У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

Зосереджено увагу на методиці викладання курсу ОБЖД та ОП, який входить до загального переліку предметів, що вивчаються у всіх вищих закладах освіти, установах і організаціях освіти країни. Зображено проблему формування фахових компетенцій з безпеки життєдіяльності та охорони праці майбутніх вчителів, педагогів, викладачів. Через цю постановка мети дослідження стоїть на виявленні можливих напрямів вдосконалення дисципліни «ОБЖД та ОП» за методикою викладання, розширенні змістового наповнення програми, використанні інноваційних технологій в освітній практиці вищих навчальних закладів.

Шляхом аналізу науково-педагогічної й методичної літератури, виокремлено групу вчених (Т. Брожко, Р. Васильєва, М. Зубаль, А. Окіпняк, Д. Окіпняк, Т. Поведа, Л. Семенець, Т. Таїрова) які присвятили свої дослідження вдосконаленню дисципліни «ОБЖД та ОП». Встановлено ряд чинників, що впливають на методику викладання дисципліни, зазначені суперечності, визначено недоліки традиційної методики викладання, означено головні вимоги до вивчення нормативної дисципліни «ОБЖД та ОП», а також її об'єкт та завдання.

Виокремлено ряд інноваційних педагогічних прийомів, технологій, методів, серед них: «ділова гра», яка виступає способом взаємодії викладача і студента (Т. Брожко); «метод проєктів», як технологія самостійної роботи, що характеризується своєю дослідницькою спрямованістю у вивченні матеріалу, містить науковий апарат та має